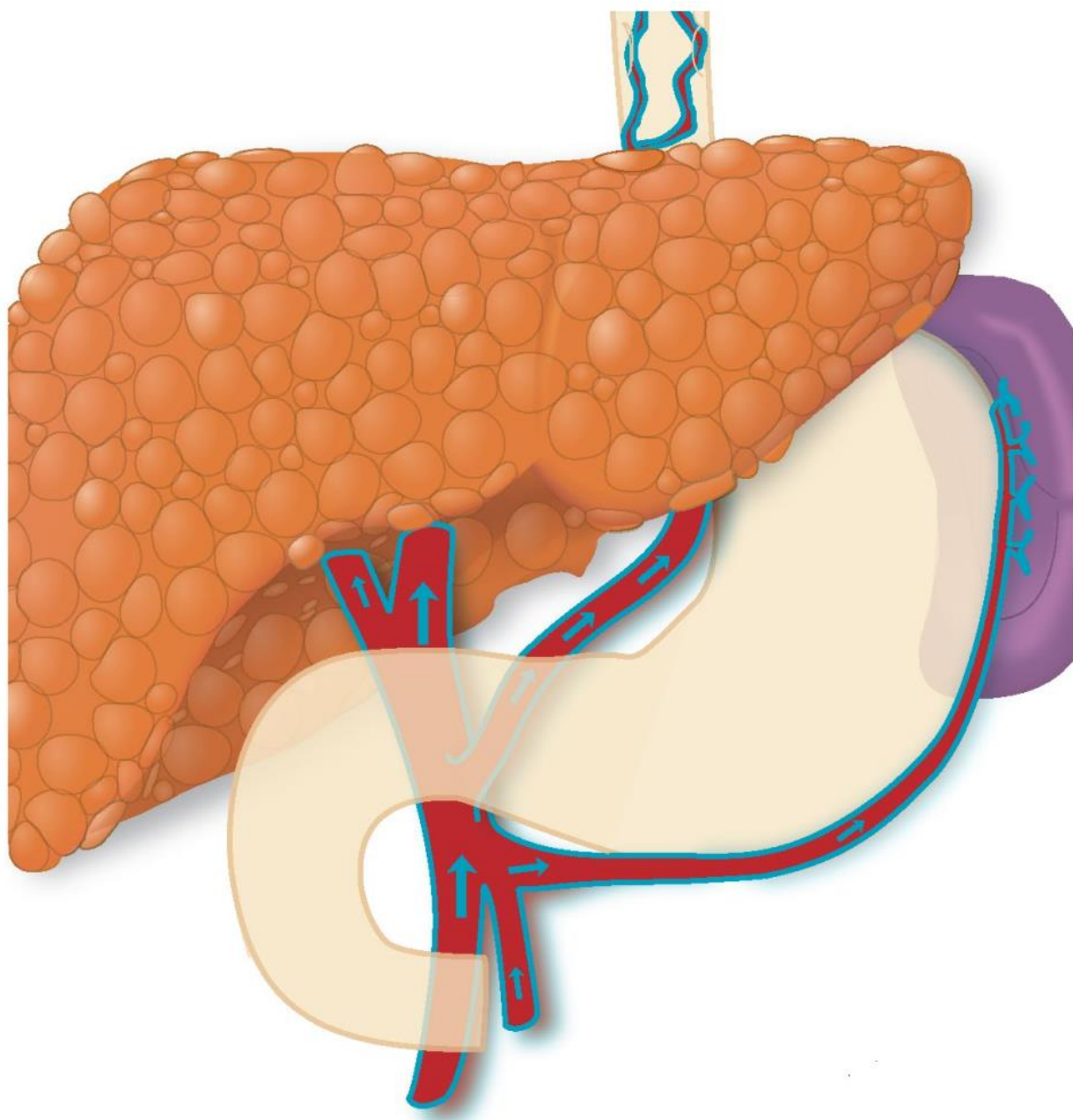

HƯỚNG DẪN:

Cho bệnh nhân XƠ GAN

Giới thiệu: Sổ tay này dùng để làm gì?

SỰ THẬT: Cuốn sổ tay này giải thích những thông tin cơ bản về gan và một căn bệnh về gan được gọi là xơ gan. Nó có thể giúp bạn hiểu nguyên nhân và cách điều trị bệnh xơ gan.

CÔNG CỤ: Bạn có thể sử dụng sổ tay này để nói chuyện với bác sĩ của bạn về cách chăm sóc tốt hơn cho lá gan bị tổn thương của bạn.

HỖ TRỢ: Bạn có thể sử dụng sổ tay này để kiểm soát bệnh của mình hiệu quả hơn. Các thành viên trong gia đình và bạn bè của bạn có thể đọc nó để hiểu những thách thức bạn phải đối mặt và tìm hiểu cách họ có thể giúp bạn.

TRẢ LỜI: Cuốn sổ tay này sẽ giải đáp các thắc mắc của bạn về các biến chứng phổ biến của bệnh xơ gan và những gì có thể làm khi bạn bị xơ gan.

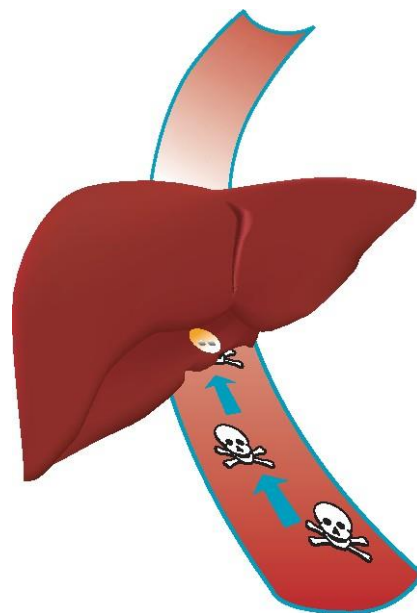
CẤP CỨU: Sổ tay này cung cấp cho bạn thông tin quan trọng về các biến chứng có thể xảy ra ở bệnh xơ gan cần được chăm sóc y tế ngay lập tức. Nó cung cấp những lời khuyên thiết thực về cách giữ cho gan của bạn khỏe mạnh nhất có thể, bao gồm những điều nên làm và những điều cần tránh.

THEO DÕI ĐIỀU TRỊ: Cuốn sổ tay này cho bạn biết những điều bạn nên theo dõi khi bị xơ gan, để bạn có thể tham gia tích cực vào việc chăm sóc sức khỏe của mình.

NGUỒN LỰC: Danh sách các thuật ngữ y tế được sử dụng trong sổ tay này xuất hiện ở cuối. Bạn có thể nghe thấy những từ này trong các cuộc thảo luận với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của bạn hoặc khi bạn đọc về bệnh xơ gan trong các sách, bài báo hoặc trên Internet. Danh sách các nguồn thông tin đáng tin cậy cũng sẽ được kể ra trong tài liệu này.

Gan có chức năng gì?

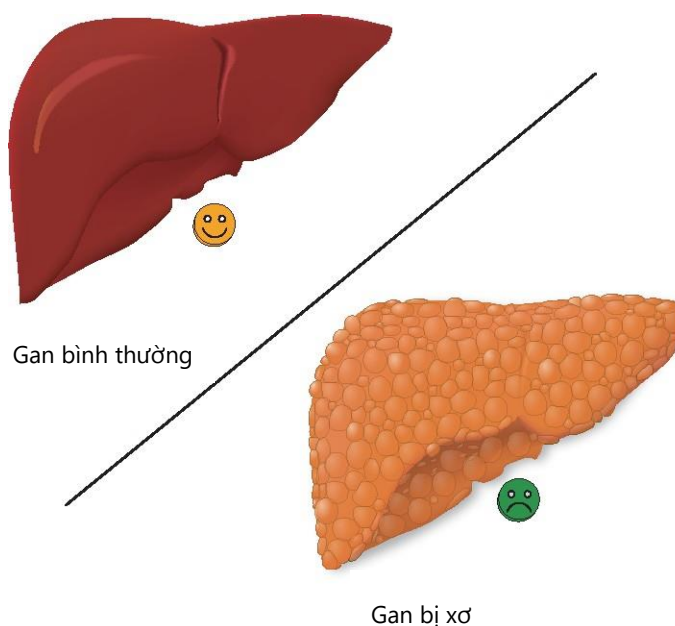
Gan là một trong những cơ quan lớn nhất trong cơ thể bạn. Nó có nhiều công việc quan trọng. Nó giống như một nhà máy sản xuất các chất quan trọng (chẳng hạn như albumin và protein giúp đông máu). Nó làm sạch cơ thể khỏi độc tố (như rượu) và vi khuẩn. Nó tạo ra mật giúp tiêu hóa thức ăn. Gan khỏe mạnh cũng tập hợp và lưu trữ các chất quan trọng để cơ thể bạn sử dụng sau này, chẳng hạn như đường và vitamin. Gan có thể thực hiện những nhiệm vụ này bởi vì hàng triệu tế bào hoạt động như một nhóm suốt ngày đêm. Mọi thứ đi vào cơ thể qua đường miệng đều được tiêu hóa ở dạ dày và ruột. Những nguyên liệu thô này sau đó đi vào “nhà máy” gan qua dòng máu và các tế bào gan phá vỡ chúng, thanh lọc chúng, tạo ra các sản phẩm hữu ích và loại bỏ các sản phẩm có hại.

Xơ gan là gì?

Khi có thứ gì đó tấn công và làm tổn thương gan, các tế bào gan sẽ bị hại và hình thành các mô sẹo. Sẹo này được gọi là xơ hóa, và nó xảy ra từng chút một trong nhiều năm. Khi toàn bộ gan bị sẹo, nó sẽ co và cứng lại. Đây được gọi là xơ gan, và thường thì tổn thương này không thể phục hồi được.

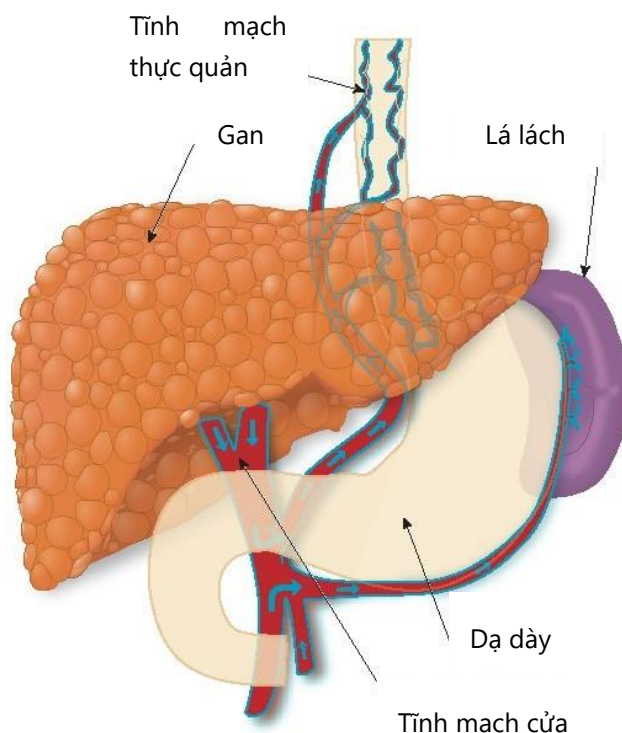
Bất kỳ bệnh nào ảnh hưởng đến gan trong một thời gian dài có thể dẫn đến xơ hóa và cuối cùng là xơ gan. Uống nhiều rượu và vi rút (như viêm gan C hoặc viêm gan B) là những nguyên nhân phổ biến của xơ gan. Tuy nhiên, cũng có những nguyên nhân khác. Sự tích tụ chất béo trong gan, được gọi là bệnh gan nhiễm mỡ, có thể dẫn đến xơ gan. Bệnh gan nhiễm mỡ có thể phát triển ở những người thừa cân và những người mắc bệnh tiểu đường. Một số người thừa hưởng gen đối với một số điều kiện gây ra bệnh gan, chẳng hạn như gen gây tích tụ sắt trong gan. Trong các bệnh khác, mật tích tụ trong gan và gây ra những tổn thương có thể dẫn đến xơ gan. Các nguyên nhân khác bao gồm một số loại thuốc kê đơn và không kê đơn, chất độc từ môi trường và bệnh viêm gan tự miễn, một tình trạng trong đó hệ thống miễn dịch của chính người bệnh tấn công gan của mình.

Điều gì sẽ xảy ra khi bạn bị xơ gan?

Bởi vì gan trở nên lớn nhón và cứng khi bị bệnh xơ gan, khiến máu không thể lưu thông qua đó một cách dễ dàng. Áp lực tăng cao trong tĩnh mạch đưa máu đến gan. Tĩnh mạch này được gọi là tĩnh mạch cửa và tăng áp lực tĩnh mạch cửa là tên của tình trạng khi áp lực trong tĩnh mạch cửa tăng cao. Để giảm áp lực này, máu sẽ đi qua các tĩnh mạch khác gây giãn tĩnh mạch, có thể được tìm thấy trong thực quản là ống dẫn thức ăn từ miệng đến dạ dày của bạn hoặc trong chính dạ dày của bạn.

Khi bạn bị xơ gan, áp lực cao trong tĩnh mạch cửa sẽ dồn ngược vào một cơ quan khác là lá lách. Sau đó lá lách to lên và phá hủy nhiều tiểu cầu hơn bình thường. Tiểu cầu là các thành phần trong máu giúp đông máu.

Khi bạn bị xơ gan, lượng máu đến gan bị ảnh hưởng. Các chất như amoniac thường được gan làm sạch sẽ thoát vào hệ tuần hoàn chung. Ngoài các vấn đề về lưu lượng máu ở gan, khi xơ gan tiến triển, không có đủ các tế bào khỏe mạnh để hoàn thành tất cả công việc. Những tế bào này không thể tạo ra các chất cần thiết cho cơ thể như albumin và các yếu tố đông máu mà gan thường tạo ra. Ung thư gan, được gọi là ung thư biểu mô tế bào gan (HCC), cũng có thể xảy ra khi một số tế bào gan bị bệnh bắt đầu nhân lên ngoài tầm kiểm soát.

Các triệu chứng của bệnh xơ gan là gì?

Lúc đầu, bạn có thể không có triệu chứng gì (trường hợp này được gọi là xơ gan còn bù). Trên thực tế, một người có thể sống nhiều năm với bệnh xơ gan mà không biết rằng gan của mình đang bị tổn thương. Điều này là do áp lực trong tĩnh mạch cửa chưa quá cao và vẫn có đủ tế bào gan khỏe mạnh để đáp ứng nhu cầu của cơ thể.

Nhưng nếu không giải quyết được nguyên nhân gây ra xơ gan (ví dụ: nếu bạn tiếp tục uống rượu hoặc bệnh viêm gan của bạn không được điều trị), áp lực trong tĩnh mạch cửa sẽ cao hơn và một số tế bào gan còn lại bị quá tải. Sau đó, bạn có thể nhận thấy các triệu chứng như thiếu hụt năng lượng, kém ăn, giảm cân hoặc mất khối lượng cơ. Bạn cũng có thể thấy xuất hiện các vấn đề nghiêm trọng sau: (1) chảy máu bên trong từ các mạch máu lớn trong

thực quản, được gọi là bệnh xuất huyết tiêu hóa; (2) tích tụ chất lỏng trong bụng, được gọi là cổ trướng; (3) lú lẩn do sự tích tụ các chất độc trong máu, được gọi là bệnh não gan; hoặc (4) vàng mắt và vàng da.

Như đã đề cập trước đó, một biến chứng nghiêm trọng khác của xơ gan là ung thư gan, có thể xảy ra ở giai đoạn còn bù hoặc mất bù. Có thể không có dấu hiệu của ung thư gan cho đến khi ung thư đã muộn màng và gây đau đớn.

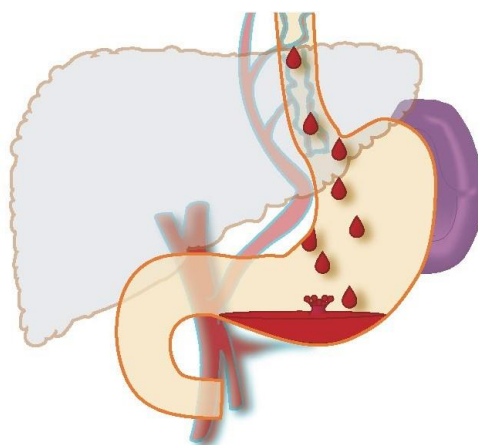
Xơ gan mất bù là gì?

Nếu bạn gặp bất kỳ vấn đề nghiêm trọng nào được mô tả dưới đây, bệnh của bạn đã tiến triển từ xơ gan còn bù sang xơ gan mất bù. Khi đó, bạn có nguy cơ tử vong do các biến chứng đe dọa tính mạng của bệnh gan, trừ khi lá gan bị bệnh của bạn có thể được thay thế bằng một lá gan khỏe mạnh (ghép gan).

Chảy máu tĩnh mạch thực quản

Các mạch máu lớn (tĩnh mạch) trong thực quản ngày càng lớn hơn theo thời gian và có thể vỡ ra. Khi điều này xảy ra, bạn có thể nôn ra máu hoặc nhận thấy phân có màu đen và hắc ín. Nếu điều này xảy ra, bạn nên đến phòng cấp cứu ngay lập tức để được giúp đỡ và cầm máu.

Nguy cơ chảy máu do giãn tĩnh mạch thực quản có thể được giảm bớt bằng cách dùng các loại thuốc huyết áp đặc biệt (được gọi là thuốc chẹn beta) hoặc bằng một thủ thuật đặc biệt gọi là cột thắt giãn tĩnh mạch thực quản, được thực hiện khi nội soi dạ dày, bác sĩ sẽ sử dụng các dây cao su nhỏ buộc xung quanh búi tĩnh mạch bị giãn.

Nếu bạn nôn ra máu hoặc phân của bạn chuyển sang màu đen, bạn nên đến phòng cấp cứu ngay lập tức. Đây là những dấu hiệu cho thấy các tổn thương có thể đã bắt đầu chảy máu. Điều này có thể nguy hiểm đến tính mạng.

Cổ trướng (chất lỏng trong bụng)

Một vấn đề khác do áp lực cao trong các tĩnh mạch gan gây ra là cổ trướng. Chất lỏng rò rỉ vào bụng và nó bắt đầu đầy lên. Điều này có thể làm cho bụng của bạn to ra như một quả bóng chứa đầy nước. Chân của bạn cũng có thể bị sưng. Điều này có thể rất khó chịu. Ăn uống có thể là một vấn đề vì dạ dày sẽ bị chèn ép. Ngay cả khi thở cũng có thể gặp khó khăn, đặc biệt là khi bạn đang nằm. Nhưng vấn đề nguy hiểm nhất liên quan đến cổ trướng

là nhiễm trùng, có thể nguy hiểm đến tính mạng. Cổ trướng có thể biến mất với chế độ ăn ít muối và với thuốc lợi tiểu do bác sĩ chỉ định. Nhưng đôi khi bác sĩ phải hút chất lỏng ra khỏi bụng bằng một cây kim đặc biệt.

Nếu bạn bị cổ trướng và đột nhiên bị sốt hoặc đau bụng, hãy đến phòng cấp cứu ngay lập tức. Đây có thể là dấu hiệu của nhiễm trùng nặng ổ bụng có thể đe dọa tính mạng.

Bệnh não gan (lú lẫn)

Gan hoạt động kém có thể không loại bỏ được các chất độc hại như amoniac (từ ruột), và nó có thể tạo điều kiện cho các chất này đi vào não và gây ra tình trạng lú lẫn. Ngoài sự lú lẫn, các chất độc trong não còn gây ra những thay đổi trong giấc ngủ, tâm trạng, sự tập trung và trí nhớ của bạn. Nếu nó trở nên tồi tệ, những chất độc này thậm chí có thể gây hôn mê. Những thay đổi này đều là triệu chứng của bệnh não gan. Nếu bạn bị bệnh não gan, bạn có thể gặp khó khăn khi lái xe, viết và thực hiện các hoạt động khác của cuộc sống hàng ngày. Dấu hiệu của bệnh não gan là "dấu run vẩy" .

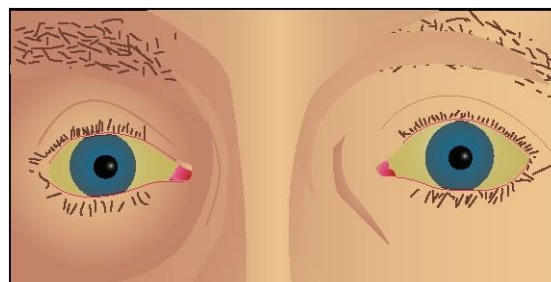
Bệnh não gan có thể xảy ra khi bạn bị nhiễm trùng hoặc khi bạn bị xuất huyết tiêu hóa. Nó cũng có thể xảy ra nếu bạn bị táo bón, uống quá nhiều thuốc hoặc dùng thuốc an thần hoặc thuốc ngủ. Bác sĩ có thể kê một loại thuốc có tên là lactulose. Lactulose là một loại xi-rô nhuận tràng làm cho ruột của bạn di chuyển thường xuyên hơn, bạn có thể đi tiêu đến hai hoặc ba lần một ngày và giúp loại bỏ amoniac.

Nếu bạn không hành động giống như chính mình, nếu bạn bối rối hoặc nếu bạn rất buồn ngủ, bạn nên được đưa đến phòng cấp cứu ngay lập tức. Những triệu chứng này có thể là dấu hiệu của một vấn đề y tế nghiêm trọng. Bạn không nên lái xe khi có những triệu chứng này.

Vàng da và vàng mắt

Gan hoạt động kém không thể loại bỏ bilirubin, một chất tạo ra màu vàng ở mắt và da được gọi là vàng da – vàng mắt. Uống quá nhiều rượu và một số loại thuốc cũng có thể dẫn đến vàng da.

Nếu bạn đột nhiên bị vàng da, bạn nên đến phòng cấp cứu ngay lập tức.

Làm thế nào để bạn biết nếu bạn bị xơ gan?

Thông thường, bạn không thể biết liệu mình có bị xơ gan hay không cho đến khi bệnh chuyển sang giai đoạn nặng. Chỉ bác sĩ của bạn mới có thể cho bạn biết liệu bạn có bị xơ gan hay không.

Có nhiều dấu hiệu của bệnh xơ gan mà bác sĩ của bạn có thể tìm thấy. Bạn có thể có lòng bàn tay đỏ như son hoặc các tĩnh mạch nhỏ giống như mạng nhện trên mặt hoặc cơ thể. Bạn có thể đã có nhiều dịch cổ trướng trong bụng.

Bác sĩ có thể yêu cầu xét nghiệm máu chỉ ra bệnh xơ gan. Các xét nghiệm khác cũng có thể cho bác sĩ biết bạn có bị xơ gan hay không, chẳng hạn như siêu âm, chụp CT, MRI hoặc một loại siêu âm đặc biệt để đo mức độ cứng trong gan của bạn (Fibroscan).

Đôi khi, bạn có thể cần sinh thiết gan. Sinh thiết gan cho biết chính xác mức độ xơ gan của bạn và sẽ giúp bác sĩ của bạn tìm ra nguyên nhân gây ra tổn thương và cách tốt nhất để điều trị nó.

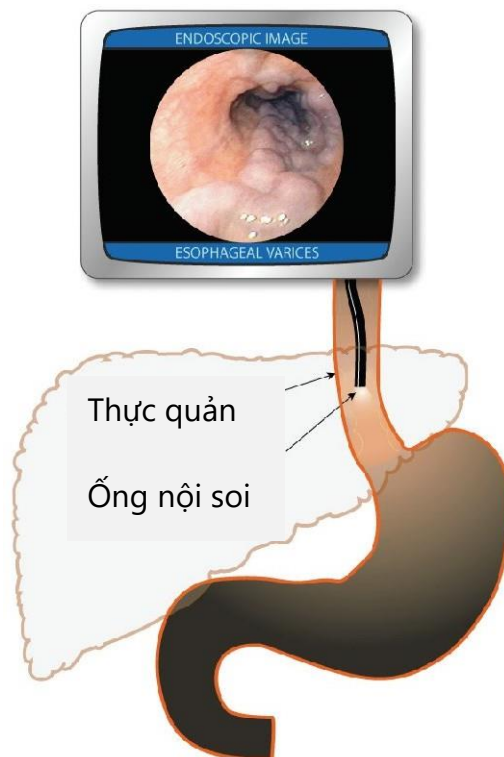
Bác sĩ của bạn sẽ làm gì đối với bệnh xơ gan?

Người bệnh xơ gan cần đi khám sức khỏe định kỳ. Nếu bạn đã bị xơ gan còn bù, các cuộc thăm khám này có thể được lên lịch thường xuyên từ 3 đến 6 tháng một lần. Những lần thăm khám này cho phép bác sĩ theo dõi các biến chứng.

Bác sĩ của bạn có thể yêu cầu các xét nghiệm sàng lọc có thể phát hiện sớm các biến chứng này. Sau đó, chúng có thể được điều trị hoặc thậm chí trì hoãn.

Nếu bạn bị xơ gan mất bù, bạn có thể cần gặp bác sĩ thường xuyên hơn để có thể kiểm soát tốt các biến chứng.

Người bị xơ gan nên làm thủ thuật nội soi tiêu hóa trên. Đây là một xét nghiệm trong đó một ống nhỏ có camera được đưa xuống thực quản của bạn để bác sĩ có thể tìm kiếm các tổn thương. Nếu bạn không có biến chứng, nội soi sẽ được lặp lại vài năm một lần. Nếu bạn bị giãn tĩnh mạch lớn, bạn sẽ được điều trị để giảm nguy cơ chảy máu.

Bạn cũng sẽ được xét nghiệm máu và siêu âm (hoặc đôi khi là chụp CT hoặc MRI) để tìm các dấu hiệu của ung thư gan và cổ trướng. Điều quan trọng là bác sĩ của bạn phải tìm kiếm bệnh ung thư một cách thường xuyên, thường là 6 tháng một lần. Nếu ung thư được phát hiện sớm, thường có nhiều cách để điều trị.

Nếu bạn đã có xơ gan mất bù, bác sĩ của bạn có thể thảo luận về việc cấy ghép gan với bạn. Nhà cung cấp của bạn có thể trả lời các câu hỏi và giúp bạn quyết định xem liệu trình cấy ghép có phù hợp với bạn hay không. Bác sĩ của bạn sẽ giúp bạn tìm hiểu xem cơ thể bạn có thể chịu đựng được cuộc phẫu thuật này hay không, và nếu có thể, hãy giúp bạn và những người thân yêu của bạn sẵn sàng cho cuộc phẫu thuật cấy ghép.

Bạn có thể làm gì với bệnh xơ gan của mình?

Điều quan trọng nhất bạn có thể làm là bảo vệ gan của mình khỏi bị tổn thương thêm và tuân theo phương pháp điều trị do bác sĩ chỉ định. Danh sách kiểm tra sau đây là hướng dẫn để chăm sóc gan của bạn và giữ cho bạn khỏe mạnh.

Đánh dấu vào các ô bên cạnh những câu cho biết bạn đã làm hoặc sắp làm gì để chăm sóc gan của mình:

- ☐ Tôi không uống rượu hoặc sử dụng ma túy.
- ☐ Tôi luôn dùng các loại thuốc mà bác sĩ đã chỉ định cho tôi. Tôi biết tên và mục đích của chúng.
- ☐ Tôi nói với bác sĩ của mình nếu tôi đang dùng thuốc mua tự do hoặc thuốc thảo dược.
- ☐ Tôi không dùng thuốc giảm đau như ibuprofen (Motrin®, Advil®) hoặc Naprosyn (Aleve®), đặc biệt nếu tôi bị cổ trướng.
- ☐ Tôi không uống quá nhiều thuốc Tylenol® (acetaminophen) và tôi không bao giờ uống Tylenol với rượu.
- ☐ Tôi tránh dùng thuốc ngủ hoặc thuốc an thần.
- ☐ Nếu bác sĩ của tôi yêu cầu tôi dùng lactulose, tôi sẽ dùng đủ để đi tiêu hai hoặc ba lần một ngày.
- ☐ Tôi giữ tất cả các cuộc hẹn khám bệnh của mình hoặc gọi điện nếu tôi cần lên lịch lại.
- ☐ Tôi đã được kiểm tra để xem liệu tôi có cần chủng ngừa viêm gan A và B hay không (viêm gan A và B là những loại vi rút tấn công gan).
- ☐ Tôi đã chủng ngừa viêm phổi và tôi chủng ngừa cúm hàng năm (những người bị xơ gan có nhiều khả năng bị nhiễm trùng hơn).

- ☐ Tôi ăn một chế độ ăn uống cân bằng, ít chất béo và bao gồm đủ chất đạm. Tôi cắt giảm lượng muối (natri), đọc nhãn thực phẩm và tránh thực phẩm đóng hộp hoặc chế biến sẵn, đặc biệt nếu tôi bị cổ trướng.
- ☐ Tôi không bao giờ để mình bị táo bón. Nếu nó xảy ra, tôi nói với bác sĩ của mình.
- ☐ Tôi giữ cân nặng hợp lý và tự cân thường xuyên nếu bác sĩ của tôi đề nghị.
- ☐ Tôi đảm bảo cân bằng giữa công việc, nghỉ ngơi và tập thể dục trong cuộc sống.
- ☐ Tôi đối phó tốt với căng thẳng (hoặc tôi yêu cầu hướng dẫn khi tôi không thể đối phó).
- ☐ Tôi nói với bác sĩ của mình nếu tôi bị trầm cảm.
- ☐ Tôi chưa bao giờ hút thuốc lá, tôi đã bỏ thuốc lá, hoặc tôi đã thảo luận về việc bỏ thuốc lá với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của mình.
- ☐ Tôi đã hỏi bác sĩ của mình liệu tôi có cần ghép gan hay không

Khi nào cần cấp cứu

Sử dụng các hướng dẫn sau để xác định xem bạn có cần cấp cứu hay không:

SỰ NGUY HIỂM

HÃY ĐẾN KHOA CẤP CỨU! (hoặc gọi 115, nói rằng bạn bị xơ gan và nói cho họ biết điều gì đang xảy ra)

XUẤT HUYẾT: Phân của tôi có màu đen và như hắc ín.

Tôi đang nôn ra máu.

LÚ LẮN: Đầu tôi mơ hồ. Tôi rất bối rối và buồn ngủ, tôi không thể làm bất cứ điều gì.

SỐT: Tôi bị sốt và lạnh run.

VÀNG DA: Mắt tôi đột nhiên chuyển sang màu vàng

Bạn và bác sĩ của bạn nên làm gì để chăm sóc tốt cho gan của bạn

Bạn và bác sĩ có thể làm những điều sau đây để giữ cho lá gan của bạn khỏe mạnh càng lâu càng tốt. (Mang theo danh sách này để thảo luận với bác sĩ của bạn.)

- Đặt lịch thăm khám tại phòng khám gan 6 tháng một lần; thường xuyên hơn nếu bạn bị xơ gan mất bù.
- Xét nghiệm máu (để xem gan hoạt động tốt như thế nào và để kiểm tra ung thư gan) và siêu âm (hoặc CT hoặc MRI) 6 tháng một lần.

- Nội soi để tầm soát giãn tĩnh mạch (lặp lại vài năm một lần nếu bạn không có biến chứng hoặc chỉ có những biến thể nhỏ).
- Uống các loại thuốc chẹn beta khi các giãn tĩnh mạch nặng, để giảm nguy cơ chảy máu.
- Dùng thuốc lợi tiểu (chỉ dùng spironolactone hoặc phối hợp với furosemide) để giảm cổ trướng, và xét nghiệm máu thường xuyên để kiểm tra sức khỏe thận.
- Nói về lượng rượu bạn đang uống trong mỗi lần khám bệnh.
- Xem lại danh sách thuốc của bạn tại mỗi lần khám bệnh.
- Thảo luận về việc liệu bạn có nên bắt đầu công việc ghép gan hay không.
- Thảo luận và cập nhật điểm Child-Pugh (còn được gọi là điểm CTP) và điểm MELD của bạn tại mỗi lần khám bệnh. Những điểm số này là những xếp hạng cho biết gan của bạn bị bệnh như thế nào và bạn cần cấy ghép khẩn cấp như thế nào. Chúng được giải thích trong danh sách các thuật ngữ bên dưới.

Cuộc hẹn và theo dõi đã lên lịch của tôi

Sử dụng bảng bên dưới để viết ra các cuộc hẹn của bạn, thời điểm đến hạn xét nghiệm máu và siêu âm/ chẩn đoán hình ảnh, cũng như các loại thuốc hiện tại và điểm CTP/ MELD của bạn.

Các cuộc hẹn khám bệnh gan	Thời hạn xét nghiệm	Thời hạn chẩn đoán hình ảnh	Loại thuốc hiện tại	Điểm CPT hoặc MELD hiện tại
• • • • • •	• • • • • •	• • • • • •	• • • • • •	• • • • • •

Định nghĩa các thuật ngữ thường được sử dụng trong bệnh xơ gan

Đây là các thuật ngữ y tế mà bạn có thể đọc trong hướng dẫn này, nghe thấy trong các cuộc thảo luận với bác sĩ của bạn, hoặc đọc trong các bài báo về bệnh xơ gan trên Internet hoặc trong các tài liệu in.

AFP (alpha-fetoprotein): Xét nghiệm định lượng chất chỉ điểm khối u gan trong máu. Mức AFP cao có thể là dấu hiệu của ung thư gan.

Albumin: Protein quan trọng do gan tạo ra. Albumin giảm trong máu là một dấu hiệu cho thấy gan không hoạt động tốt.

Amoniac: Một sản phẩm phụ của quá trình tiêu hóa protein trong ruột gây độc nếu không được gan lọc.

Cổ trướng: Có dịch trong bụng.

Asterixis: Dấu run vẩy xảy ra khi não bị ảnh hưởng bởi các chất độc (như amoniac) mà gan bị bệnh không loại bỏ được.

Thuốc chẹn beta: Các loại thuốc (như propranolol và nadolol) làm giảm áp lực trong tĩnh mạch cửa và giảm nguy cơ chảy máu do giãn tĩnh mạch.

Bilirubin: Sản phẩm phụ của cơ thể được gan loại bỏ. Mức độ cao trong máu gây ra vàng da và là một dấu hiệu cho thấy gan hoạt động không tốt.

Điểm Child-Pugh (hoặc CTP): Điểm cho biết mức độ bệnh của gan. Dựa trên điểm số này, có ba giai đoạn Child-Pugh: A (khi gan vẫn hoạt động rất tốt); B (khi gan hoạt động yếu dần), và C (khi gan hoạt động kém). Nếu bạn là Child-Pugh C, bạn nên được xem xét để ghép gan.

Xơ gan: Xơ toàn bộ gan khiến gan bị teo và cứng. Xơ gan là kết quả của một tác nhân nào đó (như rượu hoặc vi rút) làm tổn thương gan trong một thời gian dài.

Creatinine: Xét nghiệm máu để đo mức độ hoạt động của thận. Nó có thể tăng cao khi chức năng thận của bạn xấu đi và bạn cần phải dùng một liều thuốc lợi tiểu quá cao hoặc khi gan của bạn đang bị bệnh rất nặng.

Chụp CT (hoặc CAT): Một loại tia X chụp ảnh gan của bạn và có thể được sử dụng để tìm ung thư gan và các vấn đề khác như cổ trướng.

Thuốc lợi tiểu: Thuốc nước như spironolactone (Aldactone®) và furosemide (Lasix®) được sử dụng để giúp cơ thể thoát khỏi cổ trướng và phù chân.

Bệnh não gan: Những thay đổi trong chức năng não xảy ra khi các chất độc hại (như amoniac) không được gan lọc.

Nội soi: Một cuộc kiểm tra thực quản và dạ dày bác sĩ sử dụng một ống nhỏ có camera để quan sát. Nó được sử dụng để chẩn đoán giãn tĩnh mạch thực quản.

Thực quản: Ống dẫn thức ăn từ miệng đến dạ dày của bạn.

Hemoglobin và hematocrit: Các xét nghiệm máu này sẽ rất thấp nếu bạn bị chảy máu nặng.

INR (còn gọi là thời gian prothrombin): Xét nghiệm kiểm tra mức độ đông máu của bạn. Khi gan của bạn không hoạt động tốt, máu của bạn sẽ mất nhiều thời gian hơn để đông lại và kết quả xét nghiệm này sẽ cao.

Vàng da: Khi mắt và da của bạn chuyển sang màu vàng. Đó là dấu hiệu cho thấy gan hoạt động không tốt. Bạn cũng có thể bị vàng da nếu đường mật của bạn bị tắc nghẽn.

Điểm MELD: Điểm được sử dụng để xếp hạng mức độ khẩn cấp của việc ghép gan. Gan của bạn hoạt động càng kém thì điểm MELD của bạn càng cao và vị trí của bạn trong danh sách cấy ghép càng cao.

MRI: Một loại xét nghiệm chụp ảnh gan của bạn và có thể được sử dụng để tìm ung thư hoặc các vấn đề khác. Tiểu cầu: thành phần trong máu giúp đông máu. Số lượng tiểu cầu thấp trong bệnh xơ gan, và đây có thể là dấu hiệu sớm nhất của bệnh xơ gan.

Tăng áp lực tĩnh mạch cửa: Tăng áp lực trong tĩnh mạch đưa máu đến gan. Đây là hậu quả chính của việc mắc bệnh xơ gan.

Tĩnh mạch cửa: Tĩnh mạch đưa máu từ ruột đến gan.

Thời gian prothrombin (còn gọi là INR): Xét nghiệm đo tốc độ đông máu của bạn. Khi gan của bạn không hoạt động tốt, máu của bạn sẽ mất nhiều thời gian hơn để đông lại và kết quả xét nghiệm này sẽ cao.

Natri và kali: Chất điện giải phải được kiểm tra thường xuyên khi bác sĩ của bạn kê đơn thuốc nước.

Sao mạch: Các tĩnh mạch nhỏ trông giống như những con nhện nhỏ trên mặt, ngực và cánh tay của bạn. Chúng là dấu hiệu của bệnh xơ gan.

Cấy ghép gan: Một cuộc phẫu thuật lớn mà một lá gan bị bệnh được thay thế bằng một lá gan khỏe mạnh.

Siêu âm: Một loại xét nghiệm sử dụng sóng âm thanh để khảo sát gan của bạn. Nó được sử dụng để tìm các khối u và các vấn đề khác.

Giãn thực quản: Các tĩnh mạch trong thực quản giãn rộng có thể vỡ ra và dẫn đến nôn ra máu hoặc đi tiêu ra phân đen.

(Nguồn: Ronald O. Valdiserri, MD, MPH; Jane Burgess và cộng sự)